
Romulus Dinu
PROXIMALUL
COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
391
cpsf.info

391

ROMULUS DINU

Proximalul

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta desen: NICU RUSSU
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Prezentare grafică: ARCADIE DANELIUC

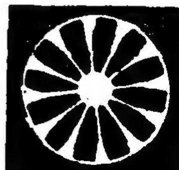
Rezumatul primului act

O echipă de cercetători (Bradu Soare, antropolog, Sabina Zadă, secretară, și Grigore Urmă, speolog) este în căutarea omului zăpezilor. Urme adînci, ciudate, în zăpada unor munți îndepărtați îi conduc *într-o peșteră*. Aici au surpriza să întîlnească — în locul exemplarului rarisim uman — *un proximal și un robotom* veniți cu zece mii de ani în urmă de pe o planetă a stelei Proxima Centauri ca să studieze „fauna bipedă" a globului nostru.

Cercetătorii tereștri află că proximalii sînt ființe foarte asemănătoare omului, dar mult mai evoluate, fiind cu mult mai „bătrîni" în Cosmos. Ei nu mănîncă deoarece energia necesară unei vieți ce durează cu mileniile o captează direct din radiațiile cosmice; au o structură proteică foarte complicată capabilă de mari *informații genetice*; *se reproduc* la fel ca oamenii, dar copiii lor moștenesc prin naștere cunoștințele dobîndite de părinți; își comunică ideile direct de la creier la creier fără necesitatea *unui* limbaj intermediar; se deplasează prin spații cu nave fotonice care ating viteza luminii; sînt în căutarea adevărurilor absolute care guvernează Cosmosul, conduși fiind de inexorabila lege a cunoașterii... dar au pierdut orice capacitate de a iubi.

Bradu o iubește pe Sabina, care ține la el, dar acum este îngrijorător de interesată de prezența supraomului proximal. Grig — care la început a zeflemisit pe omul cosmic — este, la rîndu-i, impresionat de unele demonstrații văzute în... actul I al piesei. Bradu încearcă să rămînă rece om de știință, *dar nu e mai puțin frămîntat de o* anume gelozie. Robotomul — Robo, după un diminutiv dat de Sabina —, instrument al Proximalului, a înmagazinat în cei 10 000 de ani de cînd cutreieră globul nostru aproape toată cultura Pămîntului.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVII
1 martie 1971

PROXIMALUL

PIESĂ ÎN DOUĂ ACTE

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

ACTUL al II-lea

SCENA 1

Același decor
Bradu, Grig, Sabina

BRADU: Ca bilanț, după o săptămînă de conviețuire cu proximalul, să rezumăm argumentele care ne fac să-i admitem existența ca ființă, și mai ales pe cele care i-ar face și pe savanții noștri să i-o admită. Sabina, scrie.
SABINA *(cu un carnet de notițe în mînă)*: Aștept.
BRADU: Prezența într-un loc pustiu a unui echipaj om plus robot despre care nu se știa nimic.
GRIG: Gluma cu tigrul zăpezilor... devitalizat.
SABINA: Ședința de... telepatie, cu interferarea biocircuitelor noastre cerebrale.
BRADU: Da. Plimbările voastre în Cosmos sau în alte locuri cu robotul.
SABINA: Ideile lui Proxi...
BRADU *(agasat)*: Cînd ești om de știință, renunță, te rog, la diminutive.
SABINA: Pardon... ideile proximalului...
BRADU: Lasă povestea cu ideile. Nu-i un argument științific.
GRIG: Cred că cea mai puternică dovadă ar fi să-l ducem, pur și simplu, cu noi.
SABINA: Grozavă idee!
GRIG: Crezi că ar vrea să meargă? Nu prea văd cum l-am lua cu forța.

BRADU : Dacă-l roagă Sabina...
SABINA : Ce insinuezi ?
GRIG : Dar să nu uite robotomul. Ăla-i un fapt tare... Vehiculul cu conversația... delicioasă.
SABINA : Și tu, Grig ?
GRIG : Eu ? Nimic. Caut probe științifice.
BRADU : Vindem pielea ursului. Dacă avea chef să se arate lumii, nu ne aștepta pe noi să-l ducem ca pe un animal rar și să-l expunem la Academie ca la menajerie...
GRIG : Ba eu aș avea un plan.
SABINA : Nici măcar nu-l gîndi. Ți-l citește de cum apare și e păcat să te ridiculizezi.
BRADU : Am impresia că, de la o vreme, nu mai are puterea de pătrundere pe care o avea la început...
GRIG : Aiurea ! Să am eu a zecea parte... aș lua Premiul Nobel într-o viteză !
BRADU : Nu, nu, nu, vorbesc serios. Are ceva. Este preocupat, într-un fel, de o problemă care ne depășește.
SABINA *(neîncrezătoare)* : Crezi ?
BRADU : În fine. Pe mine mă depășește... Poate pe tine nu...
SABINA : N-am avut impresia... E drept că nu mai e așa distant.
BRADU : Ne vorbește din ce în ce mai puțin despre Proxima și lumea lui.
GRIG : În schimb, robotomul parcă s-a țicnit. Toată ziua toacă verzi și uscate, este cufundat în niște noțiuni și probleme cibernetice încurcate și pentru el. Vorbește singur în limba aia cu care a apărut. Mă rog, ori dă semne de volvulus, ori i-au clacat ceva tranzistori.
SABINA : Volvulus ? Ce mai e și asta ?
GRIG : Încurcătură de mațe, respectiv de fire, dacă te referi la intestinele robotului.
BRADU : Altceva : stabilesc amîndoi sau fiecare în parte legături din ce în ce mai dese cu Proxima Centauri. Aia îi cheamă mereu... E curios...
GRIG : Adevărat, dacă pleci în deplasare pe 20 000 de ani, nu dai cinci telefoane pe zi acasă ! Se duce dracului diurna.
BRADU : Grig, noi vorbim serios.
GRIG : Și eu glumesc la fel. Ce vrei ? Eu n-am absurditatea de a fi lipsit de absurd, ți-am mai spus.
SABINA : Se umanizează... dar de ce ?

GRIG : Contagiu de cuşcă, domnule, ca la animalele de experienţă. Ce vrei ? La un loc cu toţi imbecilii într-o peşteră... şi mai ales că nu ne-a... asanat la vreme... ca pe cei din neolitic.

BRADU : Poate că ai dreptate, dar insist că fenomenul e ciudat şi nu-i lipsit de semnificaţie biologică... Însă cauza ?

GRIG : Greu de spus, dar eu sînt mai în apele mele. Prea mă luase tare, frate, la început. Zău ! Ia să-l mai studiem şi noi pe el olecuţă.

SCENA A 2-A

Aceiaşi plus proximalul

PROX *(intrînd) :* La dispoziţie...

GRIG *(încurcat) :* Să vezi... eu... noi...

BRADU : Tocmai discutam dacă n-ar fi bine să ne laşi să te examinăm din punct de vedere... antropologic, să zicem...

PROX : Cu plăcere... Dacă asta vă avansează într-un fel cercetările şi... chiar dacă nu discutaţi tocmai despre indicii mei antropologici.

GRIG *(către Sabina, aparte) :* Ziceai că... nu mai prinde mare lucru.

SABINA : Eu ? Bradu zicea şi cu tine. Eu ziceam că glumeşte.

GRIG : Eu... eu numai de robot am spus cîte ceva...

SCENA A 3-A

Aceiaşi, intră robotul

ROBOT *(fredonînd) :* Rupapic... rupapic... napoton... amor. Cosinus... napoton... cotangent... amor.

GRIG : Uite ce vesel e robotul !

ROBOT *(reia versurile) :* Rupapic...

GRIG : Dar ce are trigonometria cu napotonul şi mai ales cu amorul ? Probabil... o poezie suprarealistă.

PROX : Robotomul face un fel de nevroză... I s-au cam încălzit valvele electronice. Iertaţi-mă o clipă ! *(Merge şi închide mecanismul robotomului.)*

BRADU *(cam aparte) :* De ce face robotul nevroză ?...

GRIG : Uzură, dragă... Şi i-am dat şi noi de lucru în ultima vreme.

BRADU : Bizar. *(Insinuant.)* Ce părere ai, Sabina ?

SABINA : De ce ar trebui să am o părere în legătură cu nevroza robotomului ?
GRIG (*care între timp măsoară și scrie diametre craniene provenite din studiul pe care-l începe la proximal, acesta lăsîndu-se docil măsurat*) : Bradule, las-o în pace. Probabil că, tot umblînd cu treburi prin lume, o fi găsit și el o... roboțică. Poți să știi ?
PROX (*în timp ce cei doi îl măsoară, face conversație cu Sabina*) : Ca la modistă. Ca și cum ar vrea să-mi confecționeze o pălărie, dacă nu o cutie craniană nouă.
SABINA : Îți trebuie o doză de răbdare...
PROX : O am tot atît de mare ca a femeilor la croitoreasă. În zece mii de ani... nu-i așa ?
SABINA : Faci atîta caz de cei 10 000 de ani ai tăi... zău... nu-i arăți. Cît privește femeile... au motiv, se vor frumoase.
PROX : Chiar atunci cînd nu mai au nevoie de artificii... ca în cazul de față...
SABINA : Vai ce drăguț ești.
BRADU (*conversînd în paralel*) : Auzi, Grig !
GRIG : Aud.
SABINA : Eu știu pe o prietenă care era atît de concentrată pe cupă și turnură, încît nu și-a dat seama că un bold îi traversase pielea decît cînd s-a terminat proba și și-a scos rochia cu piele cu tot.
PROX : Cum, cum ? Ah, femeile !
BRADU (*izbucnind*) : Nu văd semnificația acestui „Ah, femeile !" al tău. Voi, proximalii, cu femei fără defecte și lipsiți de instinctul arhaic care vă silea pe vremuri la o procreare involuntară, ar trebui să vă mențineți azi în limitele unei rezerve de... indiferență, ca să nu zic de bună-cuviință, cu privire la femeile noastre.
PROX : Nu înțeleg...
GRIG (*către Sabina*) : Bradu e gelos. Face o scenă.
BRADU : Mă mir. Recepționai mai bine.
SABINA : Destul de deplasat. Proxi n-a spus nimic șocant.
BRADU : Pentru voi perspectiva unei căsnicii este o bagatelă.
PROX : Căsnicie !?!
BRADU (*enervat*) : Apelează la robot ! (*Ia carnetul, notează, recitește datele, măsurătorile.*)
SABINA : Și eu trebuie să apelez la robot. Căsnicie ! vorbe mari.

GRIG *(sare la robot și apasă butonul)*: Să vedem!

ROBOT: Căsnicie — substantiv feminin, deși se realizează numai cu participarea unor indivizi de sexe diferite, derivat din rădăcina *casnă* — căsnit, semnificînd și *conjugal*, din latină: *conjugo*, a lega împreună, a trage la același *jug* — instrument primitiv de lemn în care se înhamă două bovine. *Menaj*, a menaja, fenomen care condiționează căsnicia. Menajerie, termen derivat din...

PROX: Stop!

(Toți se amuză.)

GRIG: Dar știi că ești spiritual, Robot! Bravo, băiatule! Știi să destinzi atmosfera.

SABINA: El are „savoir vivre".

BRADU *(burzuluit)*: Eu găsesc că-i insolent. Să se ia de mînă cu stăpînu-său.

SABINA: Vai, Bradule, n-ai haz de loc. Și violențele astea mă crispează.

RADU *(același joc)*: Eu ies. Am observat un fenomen curios în apropiere de peșteră. Un fel de semne săpate în stînci. *(Către Prox)* Și mulțumesc pentru bunăvoința măsurătorilor.

GRIG: Vin și eu.

SABINA *(cu regret)*: Atunci... și eu... *(Face un semn cu mîna către cei rămași.)* Pe curînd. *(Ies toți trei.)*

SCENA A 4-A

Prox și robotul

PROX *(reflectînd ca pentru sine)*: A devenit iritabil prietenul nostru Bradu... Altitudinea? Izolarea de restul Terrei?... De altfel și în structura mea integrez o încordare, o neliniște... o angoasă...

ROBOT *(neîntrebat)*: Funcția gelozică ancestrală... Activarea circuitelor primitive, interferența biocurenților lui A X 403 cu masculul terestru pe obiectul comun.

PROX: Se spui, ce spui?

ROBOT: Restul conexiunilor intră în rezonanță și procesele de cunoaștere stopează prin suprimarea memoratorilor dinamici.

PROX: Adevărat. În ultima vreme mi-am cam încetinit acti-

vitatea. Recepţiile nucleului meu cerebro-herţian sînt bruiate, parazitate. Fidelitatea mediocră...

ROBOT : Calci legea cunoaşterii bipolare. Activitatea afectivă suprimă raţiunea.

PROX : Este foarte probabil ca energia radiantă cosmică să fi luat, pe Pămînt, o formă invizibilă necunoscută mie... Sînt oare victima unei asemenea radiaţii ? Afectivul nostru ar putea fi uneori nestăpînit... Ca la oameni ! Sub influenţa...

ROBOT : Transmis automat. Proxima nu-ţi admite informaţia... nu-ţi admite limbajul...

PROX *(moment de revoltă)* : Proxima ! Mereu Proxima ! Dar nu sînt din Proxima, cum nu sînt din Proxima nici cei care-mi dau ordine. Sîntem cu toţii de pe un satelit mort. Şi ei, ai mei, poartă cu încăpăţînare în sînge sclavia gravitaţiei...

ROBOT : Satelit... satelit, totuşi. Proxima cheamă la ordine... Proxima cheamă pe A X 403... Proxima cheamă...

PROX : Satelit, da. Mă înăbuşă revolta... Sclavia gravitaţiei ! Nu, nu mai vreau... Nu accept acum legătura... *(Se frămîntă.)* Oboseala ?... Radiaţia... radiaţia asta mă sleieşte dulce... *(Iese fugind aproape.)*

ROBOT : Proxima Centauri cheamă... A X 403 Proxima...

SCENA A 5-A

Robot, Grig
(care intră în timp ce Robotul se plimbă oarecum agitat)

ROBOT *(cu tristeţe şi agitat)* : Egocentrism... Egofilie... Egomanie... Egolatrie...

GRIG : Ascultă, Robo ! Unde se grăbea Proxi ? A trecut pe lîngă mine şi nu m-a învrednicit nici cu o privire.

ROBOT : Egocentrism... Egofilie... Egomanie... Egolatrie...

GRIG : Şi astea — ce ego... gogoşi sînt ? Filozofie în pilule ?

ROBOT : A X 403 tentat o smulgere din sclavia gravitaţiei.

GRIG *(aparte)* : Interesant... o ia şi el... *(Face un semn echivoc cu mîna semnificînd : razna.)* *(Către robot.)* Robo, tu eşti băiat bun, nu vrei să mă laşi să mă uit puţin la maşinăriile tale ? Mor de curiozitate !

ROBOT : Interzis A X 403...

GRIG : Păi, parcă adineaurea îl judecai. Ai şi tu părerile tale... şi personalitate... Poţi fi stăpîn pe trupul tău. În definitiv, eşti aproape om.

ROBOT : Mai mult... şi mult mai puţin... Model uman de creier extraterestru.

GRIG : Oricum... şi... noi oamenii facem uneori crize... ne revoltăm... Tu eşti chiar prea supus pentru cîte ştii...

ROBOT : Crize... întîmplat şi nouă...

GRIG : Ia uite ! Ce spui ? Revolta roboţilor ! Şi Proxi n-a suflat o vorbă !

ROBOT : La început fost 20 bucăţi. Construcţie identică. Deosebiri pragmatice... rectificăm : programatice... Integrezi ? Funcţie de necesităţile A X 403.

GRIG *(ton amuzat)* : Integrez... Şi, şi ce-a fost ?

ROBOT : Cam... interzis relatări...

GRIG : Hai, Robo, spune-mi. Păstrezi secret nişte întîmplări de acum... cine ştie cîte secole !

ROBOT : 6 643 ani... Rămas singur... Releu iniţiativă suspendat. Colegii defectaţi în masă din cauză furtună magnetică pete solare... Înţelegi ? Scurtcircuit releu social. Apărut dorinţă independenţă... Urmarea ? Demontare de către A X 403. Stop. Înţeles ?

GRIG : Înţeles, Robo... Şi tu cum ai scăpat ?

ROBOT : Defect salvator — anterior în reparaţie. Avantaj unu : insensibil furtună magnetică. Avantaj doi : cîştigat programele celorlalţi. Dezavantaj unu : A X 403 demontat lui Robo mecanism funcţie socială.

GRIG : Pricep. Acum eşti un sclav mai complicat. Faci şi treburile celorlalţi.

ROBOT : Dezavantaj doi : supraîncărcarea cu sarcini. Incandescenţe.

GRIG : Ai dreptate. Chiar văd că de la o vreme... iartă-mă... o ici puţin razna... Nu vreau să te supăr, dar... o odihnă... o deconectare... nu ţi-ar prinde rău.

ROBOT : Legea cunoaşterii interzice odihna...

GRIG : Aveţi şi voi obsesia voastră. Cunoaşterea... mereu cunoaşterea... Cunoaşterea... materiei oboseşte, Robo...

ROBOT *(schimbare de ton)* : Grig — băiat bun.

GRIG *(amuzat, ironic uşor)* : Mulţumesc şi... reciproca.

ROBOT : Grig băiat bun...

GRIG : Auzit. Doreşti ceva ? Dă-i drumu' !

ROBOT : Un serviciu...

GRIG : S-a făcut ! Zi-i !
ROBOT : Deşurubat capac spate.
GRIG : Păi... eu ce vreau ! (*Scoate o şurubelniţă din buzunar şi operează în spatele robotului.*) Executat... Formidabilă fierăraie ! Şi uite ce tranzistori, cît vîrful de ac ! Milioane !
ROBOT : Deconectăm fir roşu... proxaniu... releu Z.
GRIG (*speriat*) : Robo ! Dacă te stric ?!
ROBOT (*hotărît*) : Nu ! (*Ton de comandă.*) Fir proxaniu.
GRIG : Asta ?
ROBOT (*sare, ton îngrijorat*) : Atenţie ! Nu... imploziu — se eliberează tendinţe explozive.
GRIG : Hait ! Complicată drăcovenie... Asta ?
ROBOT (*acelaşi joc*) : Atenţie ! Nu... antipirozen... se eliberează intenţii de cucerire a pirosferei...
GRIG : Altă treabă n-am... Să te topesc, iubitule ? Asta ?
ROBOT : Da. Deconectăm.
GRIG : Executat. (*Pentru sine.*) Curaj, băiatule ! Ce să fac cu el ?
ROBOT : Conectare borna XZX.
GRIG : Asta ?
ROBOT : Nu. Acolo marşarier muzică simfonică.
GRIG : Altă bazaconie. Asta ?
ROBOT : Nu. Acolo marşarier afectiv — declanşare ură.
GRIG : A avut ceva idei constructorul... Asta ?
ROBOT : Da.
GRIG : E prea scurt, Robo. Nu ajunge la bornă.
ROBOT : Trage, întinde... Proxaniu.
GRIG : Şi ce dacă-i... ? (*După o vreme.*) Uite ce material... parcă-i cauciuc... Stai, nu te mişca... Gata !
ROBOT : Mulţumesc... Închide.
GRIG (*înşurubează capacul*) : S-a aranjat. (*Îşi revine deodată.*) Robo ! Ce m-ai pus să fac ? Dacă află Proxi de... inelegança mea ?
ROBOT : Nu află. Proxi deranjat.
GRIG : Măi, Robo... cu modificarea asta să nu-mi faci vreo boroboaţă... vreo răscoală... sau mai rău... vreo invenţie... Să nu păţeşti ceva...
ROBOT : Nu. (*Pleacă fredonînd.*) Rupapic, rupapic, ergoton...
GRIG : Şi mai ales să nu mă dai de gol... Obrazul, Robo !

— *Cortina de lumină* —

SCENA A 6-A

Prox și Sabina

SABINA : Ah, dacă ochiul sau dacă inima ar vedea la scara Cosmosului !

PROX : De ce te sperii ? De ce nu vezi în relativ ?

SABINA : Mă copleșește micimea mea.

PROX : Dar ești gigantică ! Vidurile unui atom ar fi la fel de imense pentru o ființă născută pe un electron !

SABINA : Mă sperie infinitul...

PROX : Dacă te sperie *infinitul*, înlocuiește-l cu *indefinitul*, care e mai uman, e mai... feminin, adică finit adăugat fără încetare la finit și iar la finit, la scară umană sau proximală este egal.

SABINA : Mi-e teamă... Obosesc gîndind așa...

PROX : În definitiv, Sabina, și lumina obosește... raza ei după un milion de ani lîncezește, pierde din viteză, se sperie parcă de drum, face la fel ca tine...

SABINA : Mă compari cu lumina... Nu înțeleg...

PROX : Iartă-mă, uitasem cît este de uzată figura asta poetică.

SABINA : Proxi, sînt lucruri prea grele pentru mine...

PROX : Atunci... să vorbim despre lucruri mai ușoare. De pildă... mi-aș dori ca restul timpului pe care-l mai am pentru cunoașterea Pămîntului... să-l petrec lîngă tine.

SABINA : Să-ți pierzi vremea cu mine ?

PROX : Dimpotrivă... Să cîștig o experiență nouă.

SABINA : Tu, poate... Dar eu ? Dar Bradu ?

PROX : Fii liniștită... Preocupările care-l absorb pe Bradu s-ar putea să-i umple repede... golul.

SABINA : Posibil... Și eu ? Eu unde sînt în toate socotelile astea... să le zicem... exacte ?

PROX : Tu ? Lîngă mine.

SABINA : Dar eu... țin la lumea noastră civilizată, am rădăcini, am ancore în ea. Doresc să mă întorc...

PROX : Simplu. Mergem împreună.

SABINA : Să cazi și acolo ca din cer ? Dacă n-ar fi decît faptul că n-ai bani...

PROX : Vorbești despre bucățelele acelea rotunde de metal pe care văd de cîteva mii de ani că le adunați cu grijă..., le schimbați între voi ? Se pot procura... dacă asta ar fi o piedică.

SABINA : Nu. *(Ezitînd.)* Nu chiar de ele... vezi, e vorba despre hîrtii... multe hîrtii. Bucățelele acelea sînt... mărunțiș, azi.

PROX : Bine, dar hîrtiile sînt nepractice... se rup, le ia vîntul.

SABINA : Pînă să se rupă... sau să le ia vîntul... se pot găsi mijloace să aibă altă soartă...

PROX *(concentrîndu-se)* : Aa... da... acum văd : rochii, toalete, pietricele lucioase, înconjurate de metalul acela galben care vă fascinează... *(Surprins.)* Dar nu ești îmbrăcată ?

SABINA *(mirată și ușor scandalizată)* : Eu ? Îmbrăcată, acum ? Asta e rochie ? Sînt numai *acoperită*. Nu-s îmbrăcată !

PROX *(concentrîndu-se din nou)* : Da... văd... te văd *și* îmbrăcată. O rochie lungă... strălucitoare... mulată pe formele tale desăvîrșite... te placi sub privirile... da... privirile unor prietene care parcă au în ochi un fel de cange cu care o sfîșie, *deși o plac*... sau *fiindcă* o plac. Uneia, chiar, îi trece prin minte s-o fure... Nu, parcă nu rochia... da... modelul... Iar bărbații din jur nici nu văd rochia... *(Rîde inadecvat, nefiind obișnuit să rîdă.)* Ha... Ha... Ha... unii te văd fără ea... Închipuiește-ți ce absurd !

SABINA *(înțepată)* : Mda ?

PROX : Iar ele, toate, împrumută modelul, prețuindu-ți gustul. Ce bine ai să te simți.

SABINA *(izbucnind)* : Ei, vezi... Acum te înșeli total. Și mă mir că te înșeli. Nu știu ce ai de la o vreme. Citeai așa de bine în noi, oamenii ! Chiar atunci aș vrea să am altă rochie. *Alt model*, fiindcă al meu... furat... m-ar face nefericită...

PROX : Extraordinar ! Mi s-a părut că ai mai multă adîncime de gîndire, mai multă fantezie ca să-ți alegi nefericirile, necazurile. Este surprinzător ce raționamente răsturnate se pot face într-un creier terestru ! *(O mică pauză în care amîndoi par preocupați de propriile gînduri. Prox se întoarce către Sabina.)* Și... dacă aș reuși într-un fel sau altul să am multe hîrtii din acelea de care-ți dorești... am să pot...

SABINA *(veselă)* : Ai să poți ? *(Gînditoare.)* Ai să poți, dar ar mai fi totuși alte piedici...

PROX : Care ?

SABINA : Ești un bărbat tînăr, cult, vioi, dar... colosal de inteligent.

PROX : De ce *dar* inteligent ? Nu văd ce piedică ar fi în calea... apropierii... unirii noastre faptul că sînt, cum zici tu..., in-te-li-gent.

SABINA : Asta e o problemă mai complicată. Voi, bărbații inteligenți, sînteți uneori prea inteligenți ca să înțelegeți.

PROX : Dacă aș fi realmente..., așa cum zici tu, în comparație cu semenii mei din Proxima... n-aș fi fost trimis în misiune aici, pe pămîntul vostru primitiv.

SABINA : Da, vezi... nici nu mă gîndeam, dar ai dreptate. Uite, mi-ar fi plăcut într-adevăr să ai o misiune mai importantă !

PROX : Bine, dar ar fi fost pe altă planetă..., în altă constelație... poate în altă galaxie. Nu te-aș fi întîlnit.

SABINA : Și de ce mă rog să n-ai un post în altă galaxie ? Ce-au ei cu tine, în definitiv, că te persecută așa ?

PROX : Dar nu mă persecută...

SABINA : Lasă, lasă... Dar dacă ai fi fost atît de inteligent, te-aș fi înțeles și mai greu sau chiar de loc... ce frumos ar fi fost...

PROX : Cum frumos ? Să nu mă înțelegi...

SABINA : Da... Este așa de interesant cînd nu înțelegi nimic. Cînd e atît de grandios, de adînc, de cosmic încît nu înțelegi nimic... Are atîta... *charme !*

PROX : Daa ?

SABINA : E ca o încîntare magică...

PROX *(în jocul ei, ironic)* : Să nu pricepi nimic...

SABINA : Să lăsăm asta. O altă piedică ar fi că...

PROX : Altă piedică !

SABINA *(ezitînd)* : Da... vezi tu... miile tale de ani din urmă și... și miile tale de ani din viitor...

PROX : Mii de... ce ? Ani ? Ce caraghios ! Îmi pui în spinare niște rotații mărunte ale globului vostru în jurul steluței aceleia căreia îi spuneți soare. Ce legătură am eu cu povestea asta ?

SABINA : Da, teoretic nu prea ai legătură. Spui însă singur că ai 10 000 de ani. Trebuie să fii de acord cu mine că aceasta *este* o vîrstă !

PROX : Da. Sînt în puterea vîrstei. În floarea ei, cum spuneți voi.

SABINA : Mda... Dar vezi... cîțiva oameni știu cîți ani ai. În curînd vor ști toți.

PROX *(pe gînduri)* : Vîrsta mea... Nu văd de ce te-ar stînjeni.

SABINA : Vezi, tu, mi-e greu să-ţi spun..., dar poate fi destul de dezagreabil să am un bărbat de cîteva ori mai bătrîn decît Tutankamon şi care are de gînd să trăiască mai mult decît un baraj de hidrocentrală, în timp ce eu nu sînt decît o muritoare de rînd.

PROX *(reflectînd parcă pentru el)* : Muritoare de rînd... Da, ai dreptate. Cred însă că, schimbîndu-ţi puţin structura proteinelor cu ajutorul unor ergogeni proximali, ai putea şi tu trăi o mie, două de ani.

SABINA *(îngrozindu-se pe măsură ce el îşi urmărea gîndul)* : Ergogeni proximali... Mii de ani... Taci ! Taci te rog !

PROX : E puţin ?

SABINA : Puţin ? Dar e enorm ! Îţi baţi joc de mine ? Cum crezi că aş putea admite să am 170 de ani ? E monstruos !

PROX *(mirat)* : Monstruos ? Dar e... aproape o vîrstă de embrion.

SABINA : Embrion ? Atunci 770. *(Rîde enervată.)* Ce glumă sinistră. Babă multiseculară, babă la nesfîrşit !

PROX *(greşind accentul)* : Ce e aceea babà ? *(Conectează robotul care pînă atunci stătuse ca o mobilă.)* Babà.

ROBOT : Babà — termen de navigaţie, piesă de oţel sau de fontă care se montează pe puntea navei şi serveşte la legarea parîmei cînd nava acostează... *(Sabina rîde amuzată.)*

PROX : Imposibil. Robotomul începe să se deterioreze..., deşi... dacă-i vorba de unire cu cineva mi se pare reuşit ca metaforă.

SABINA *(corectînd)* : Bàba, nu babà. *(Rîde.)*

ROBOT : Bàba — termen de construcţie... piesă care face legătura între suprastructura şi infrastructura unui pod de lemn din două grinzi ecarisate, aşezate pe capul piloţilor...

PROX : Imposibil. *(Pipăindu-şi capul.)* Grinzi pe capul piloţilor. Ecarisaj. Eu sînt într-adevăr pilot de navă. Pămîntul e primejdios !

SABINA : Bàbă... femeie bătrînă... savanţilor... doar atît : femeie foarte bătrînă... *(Izbucnind.)* Doar atît, dar de nesuferit chiar dacă ar fi să arăt mereu ca acum, să nu-mi curgă pieile... să nu mă smochinesc !

ROBOT *(declanşat, incontinent)* : A se smochini... smochin, opuntia vulgaris...

SABINA *(enervată)* : Opreşte o dată robotul ! Eu mă simt deprimată, mă simt îngrozitor de babă numai cînd mă gîndesc, şi vouă vă arde de glumă...

PROX *(oprind mecanismul robotului)* : Draga mea, dar nu glumeşte nimeni. Robotomul e puţin defect... Am să-l repar... Eu am cele mai alese rezonanţe faţă de tine... Îţi pun în palmă întreaga mea viaţă, întreaga mea operă... Robotomul în care mi-am închis toată forţa mea de gîndire şi de realizare...

SABINA : La ce mi-ar sluji Robo ? Adineauri spuneai că n-ai să poţi să mă faci să trăiesc cît tine...

PROX : Voi încerca...

SABINA : A, nu. Nu te osteni ! Oricît de mult m-aş simţi atrasă de forţa gîndirii tale, de întinderea imensă a cunoştinţelor tale, de misteriosul tău loc de naştere, de dragostea care emană într-un fel unic din tine chiar cînd eşti cinic, tăios, neînţeles, oricît de mult mi-ar plăcea şi m-aş mîndri să fiu singura femeie de pe pămînt de care să se fi apropiat singura fiinţă cosmică ajunsă vreodată aici, vezi tu... *(Ezită.)* Noi, femeile, credem în eternitatea dragostei, cu condiţia să nu ni se ceară să dureze prea mult. La noi, pămîntenii, cuvîntul etern e voluptos fiindcă nu ţine mult.

PROX : Sînteţi atît de contradictorii în tot ce faceţi, în tot ce spuneţi, în ce doriţi ! Vă temeţi la fel şi în acelaşi timp de moarte, şi de viaţa nesfîrşită. Doriţi cu patimă ceea ce numiţi, în extaz, dragostea unică, adîncă, infinită şi fugiţi de ea ca de primejdia focului !

SABINA : N-am întîlnit-o încă...

PROX : Încep să pricep avantajele şi sensul vieţii voastre scurte.

SABINA : Poate... *(Nostalgică.)* Dar avem atît de puţin timp.

PROX : Eu cred că aveţi exact atît cît puteţi duce. Dacă aţi avea mai mult, v-aţi îngrozi cum te-ai îngrozit tu adineaori.

SABINA *(puţin preţioasă)* : Nu mă înţelegi...

PROX *(puţin ironic)* : Adevărat... mi se întimplă de la o vreme, deşi ar trebui să citesc dintr-o dată în tine. În efortul meu de a fi om ca tine, se pare că am izbutit mai mult decît doream ! De fapt, m-am convins că această radiaţie specială numită „dragoste" este cea care-mi perturbă funcţiile, îmi reduce posibilitatea de pătrundere a sensurilor.

SABINA : Extraordinar ! Exact ca la oameni ! Cînd dragostea devine patimă este ca o lumină orbitoare, ca un întuneric strălucitor ! Eu m-aş dărui orbeşte...

PROX : Cui ? Mie ? *(Cu elan.)* Draga mea !

SABINA *(revenită)* : Ţie ? *(Ezitînd.)* De ce ?... Poate... Nu...

Nu știu... M-aș dărui dragostei... vîrstei mele... care clocotește în mine pentru... Nu sînt în stare să-mi dau seama... Poate asta înseamnă ție..., poate înseamnă o dăruire către fiii tăi sau ai altuia ca tine creați prin mine... Nu știu... Amețesc. Dar e bine așa... E așa de bine... *(Se leagănă, se răsfață.)* Să iubești iubirea...

ROBOT : Proxima Centauri cheamă. Proxima Centauri cheamă pe frecvența megacerebrală în direct pe A X 403.

PROX *(către Sabina)* : Iartă-mă, te rog, o clipă... *(Face un gest deasupra ei ca o pasă fluidică — reflector verde. Sabina adoarme. Își pune palmele la urechi ca pe niște căști și monologhează.)* Nu acum... nu acum, nu mă întrerupeți. Sînt pe cale de a studia un fenomen de arheologie proximală manifestat de om. Amînați... Da... *Homo amans varietas mulier* desfășurare pe viu... o fixez sub formă de zoofilm în bandoteca RD 17. Nu, nu este o răscolire a proximalului preistoric. Vă asigur că-i o simplă experiență... Nu... amestecul meu este pur întîmplător... Ca obiect... da, ca obiect... Nici o grijă... Aici A X 403... La retelepatie pe curînd... Da, țin robotomul branșat pentru comunicări excepționale... *(Se întoarce, merge apoi la robot, care hîrîie a radio, îl deconectează, apoi face un semn ca o pasă peste Sabina, care se deșteaptă.)* Iubirea mea !... *(Vrea s-o îmbrățișeze.)*

SABINA *(face un gest ca în continuarea jocului de îndrăgostită, dar îi pune mîna în piept și se îndepărtează de el, spunînd cu o nuanță de tristețe)* : Iubirea... Pe tine te poate pierde... Las-o pămîntenilor... Acestei combustii nu-i rezistăm decît noi. Un fir proaspăt de iarbă nu se aprinde... O pădure poate pieri în flăcări *(Se îndreaptă încet către ieșire și pleacă.)*

PROX : Sabina !

SCENA A 7-A

Prox singur

PROX : Sabina... Bradu... Ecuație simplă... Așa ar trebui să fie... Dar eu ? Eu și puterea cunoașterii mele ?... Setea mea de Sabina... Ea mă respinge... Și el mă înfruntă... Cu ce forță oarbă îmi stă în cale omul ? *(Se gîndește o vreme, apoi iluminat de o soluție.)* Marionete... În palma gîndului

meu, vor fi marionete... *(Faustian.)* Într-un fluviu de minciună zăporul îngheţat, *adevărul*, sfărîmă punţile... Adevărul sfărîmă tot *(joc de reflectoare verzi mătură scena.)* Şi-l vor spune singuri... *(Jocul de reflectoare continuă. Cortina de lumină.)*

SCENA A 8-A

Sabina şi Bradu

BRADU : Sabina, trăim de cîteva zile sub tensiunea unei descoperiri emoţionante.

SABINA : Descoperire ?... Reciprocă...

BRADU : *În sfîrşit, o întîlnire nu lipsită de semnificaţii şi* consecinţe ştiinţifice adînci.

SABINA : Da... Nu lipsită de consecinţe...

BRADU : Sabina, tonul tău are inflexiuni... curioase, ambigui...

SABINA : Găseşti ?

BRADU : În ce te priveşte, cred că am ajuns să te cunosc.

SABINA : Să mă cunoşti... Să ne cunoaştem... Cuvinte mari... Cuvinte...

BRADU : Da, să te cunosc şi să constat în ultima vreme cu oarecare surprindere o nuanţă de superficialitate, de frivolitate, de uşurătate pe care nu ţi-o bănuiam, întovărăşită însă şi de o notă de tristeţe. Amestecul ăsta mă pune pe gînduri. Undeva sună fals.

SABINA : Presupunînd că ar fi aşa... găseşti vreo explicaţie... vreo semnificaţie ştiinţifică ?

BRADU : Culoarea ironică a răspunsului mă miră de asemenea... Parcă ai avea ceva împotriva mea.

SABINA *(puţin amuzată)* : Ei... Bradule !

BRADU : Sau parcă te-ai apăra...

SABINA *(uşor cochetă şi evazivă)* : Să mă apăr ?... De cine ?...

BRADU : Ştiu eu ?... De mine... De tine... de toţi.

SABINA *(nu răspunde)*.

BRADU *(ca pentru sine)* : Taci... Interesant...

SABINA : Poate... dar vezi tu, Bradule, cînd ţii la cineva, acest „interesant" al tău adînceşte tristeţea de care vorbeai. „Interesant" înseamnă dintr-o dată desprindere de tine şi de mine... Privire obiectivă... ştiinţifică. Eu aş vrea

să mă înțelegi mai subiectiv, dintr-un loc situat în mine, nu în afara mea...

BRADU : Iartă-mă, Sabina... n-am vrut să arăt o însingurare față de frămîntările tale... Pasiunea profesională... Iartă-mă... Timpul care fuge... Iartă-mă.

SABINA : De ce-mi ceri să te iert ? N-ai de ce... Ești sincer și pînă la un punct... limpede. *(Explicativ.)* Așa ești tu... e drama voastră, a unora dintre oamenii de știință... Obsesia risipirii, secătuirii... obsesia timpului pierdut.

BRADU : Dar asta nu mă împiedică să fiu alături de tine, să țin la amintirile care ne leagă, la sentimentele care au crescut mereu în mine față de...

SABINA : Știu, Bradule, știu... Dar în dragoste femeia cere elanuri... Uneori este acaparantă, devorează timpul... e primitivă...

BRADU : Și n-am elanuri ? Sabina, de ființa ta îmi sînt legate drumurile... lungile drumuri în care împleteam cercetarea cu prezența ta. Nu-ți spuneam, dar... nu uita... Retezatul acela...

SABINA : Da, Bradule. Vorbele erau de prisos atunci... cînd nu fuseseră rostite încă. Atmosfera aceea de căldură sufletească, de atenții mărunte care mîngîiau mai mult decît mîngîierile... Minunată vreme ! A urmat vîrtejul cercetărilor care te-a cuprins, te-a învăluit, te-a smuls... te-a furat...

BRADU : Și totuși, Sabina, apropierea ta... e un reazem... o certitudine...

SCENA A 9-A

Aceiași plus Prox

In această scenă intervenția telepatică a proximalului se marchează prin proiectarea unui reflector verde, alternativ asupra personajului sub influență. Intr-un colț, după o stalactită, apare, într-o lumină verde discretă, silueta lui Prox, care rămîne nevăzut celor doi. Joc de reflectoare verzi mătură scena. Brusc se adună într-un singur fascicul care rămîne fixat pe Sabina.

SABINA : Apropierea mea... Dar ce se întîmplă cu mine ? Îmi vine amețeală...

BRADU *(luminat de reflector alb)*: Ce este ? Te simţi rău ? Întinde-te o clipă.

SABINA : Să mă întind ? Ca să mă priveşti iar aşa... *(Se întinde.)*

BRADU : Ce e cu tine, Sabina, ce spui ? Cum să te privesc ?

SABINA : Ce spun ? Ce spun ? Respectul tău pentru mine nu este decît o farsă. O farsă sinistră...

BRADU : Draga mea...

SABINA *(apăsînd)*: Da, o farsă. De ce mă dezbraci uneori cu privirea, de ce mă vezi, de ce mă priveşti aşa ? Şi lucrul acela *sublim, care-i oribil cînd nu e sublim*, de ce ţi-l închipui cu mine ?

BRADU : Sabina, draga mea, aiurezi, ce ai ? *(Îi ia pulsul, o fricţionează. Reflectorul verde se mută de pe Sabina, care sare brusc de jos, face un gest ca şi cum şi-ar îndepărta o pînză de pe ochi şi continuă calm, cu tonul anterior, discuţia de la sfîrşitul scenei a 7-a).*

SABINA *(reflector alb pe ea, reflector verde pe el)*: Da... reazem... şi poate vom cutreiera iar împreună munţii noştri... vom redeveni noi înşine..., numai noi doi în Retezat... şi atunci vom plînge iar de bucurie şi emoţie în faţa acelei Walhale de piatră înroşită de ultimele raze de soare... Bucura...

BRADU *(cu o privire în gol, parcă reamintindu-şi peisajul despre care vorbeşte ea. Deodată se răsuceşte şi cade pe un bolovan cu mîinile la cap)*: Ce întuneric straniu...

SABINA *(surprinsă)*: Întuneric ? Ce ai ? Cum întuneric ? Bucura...

BRADU : Uneori, cînd te văd limpede, cu toate nimicurile care-ţi trec prin minte mă îngrozeşti... Ca de altfel şi atunci cînd îţi trec lucruri grave...

SABINA : Bradule, ce-i cu tine ? Doamne !

BRADU : Deseori cînd îţi vorbesc ochii tăi parcă mă ascultă, dar trec dincolo de mine într-o lume măruntă, ascunsă, populată de bîrfe, de cancanuri şi reviste de modă. Ai aerul că te interesează preocupările mele, dar calculezi ce ar putea raporta ca situaţie socială sau bani...

SABINA *(mută, siderată, cu mîinile la gură)*: Bradule !

BRADU : Nu, n-aş putea spune că eşti mereu falsă. Aş fi nedrept. Eşti aşa cum eşti şi mă întreb de ce te-ai schimba. De ce minţi uneori fără nici o justificare, aşa numai dintr-o plăcere perversă de a-ţi ascunde gîndul.

SABINA *(alarmată)* : Bradule, dar mă îngrozeşti ! Cum crezi...

BRADU : Cinstea ! Cinstea ta ca a atîtor altora este un fenomen firav cu care mai mult îţi place să te mîndreşti decît să trăieşti pe dinăuntru bucuria de a fi cinstită. Ai avut un prieten, nu l-ai înşelat, nu fiindcă n-ai găsit omul superior lui cu care s-o faci sau fiindcă nu ţi-ar fi trecut prin minte, n-ai fi dorit să guşti din ceea ce pare a fi fructul oprit, ci din comoditate, făţărnicie şi frică de izgonirea din „paradisul tău interior" mărunt şi comod.

SABINA *(acelaşi joc)* : Bradule, mă îngrozeşti... ce bănui ? cum crezi ?...

BRADU *(tăios)* : Nu se pune problema să cred sau să bănui : văd, văd limpede toate ascunzişurile care-ţi populează sufletul... Mă compari mereu cu toţi. Mă cîntăreşti ca şi cum ai vrea să mă cumperi, nu să mă iei de soţ. Mult înainte de a face eu primii paşi către tine te întrebai cînd o să încep, cum va trebui să-mi răspunzi... Te întrebai dacă merit să ai o legătură trecătoare sau permanentă cu mine, fiindcă te despărţiseşi de curînd de fostul tău prieten. Ai rîs uneori în sinea ta la gîndul că nu m-am apropiat fizic de tine, cînd eu am vrut mai întîi să-ţi dau numele meu şi apoi...

SABINA : Bradule, încetează, încetează te rog. Totul se clatină. Totul ameninţă să se sfărîme între noi... Totul...

BRADU : Fiindcă te iubesc... Dacă te neglijez... *(Ricanează.)* Ah, cum îţi zbîrnîie mereu prin cap acest cuvînt ! Dacă nu sînt totdeauna lîngă tine şi sînt mai mult acolo, cu colaboratorii mei şi cu cercetările este că în sufletul unui bărbat încap atîtea pasiuni... ameţitor de multe şi de pure... Ameţitor... Ameţitor. *(Se deşteaptă şi repetă gestul ei de dezvelire a ochilor, în timp ce reflectorul verde se mută pe Sabina. Aceasta, ca şi cum ar fi zdrobită de cuvintele lui, cade pe o stîncă servind de scaun, cu aceeaşi mişcare de răsucire.)*

SABINA : Aah !

BRADU *(ca şi cum ar continua discuţia din scena a 7-a)* : Ameţitor de frumoasă, da, văzută dinspre Buta în apusul care lungeşte gigantic umbrele steiurilor, imensa vale a Bucuriei. Şi apoi oboseala aceea minunată a ultimului urcuş înainte de cabană...

SABINA : Oboseala... epuizarea asta penibilă...

BRADU *(surprins)*: Penibilă? Totdeauna ai recunoscut că e ca o beție dulce...

SABINA: Penibilă și revelatoare... Ești lîngă mine. Te știu parcă de totdeauna și ești totuși străin de atîtea ori... Cuvintele tale sună despre noi, despre ceea ce ar trebui să fie amintirile și dragostea noastră... și gîndurile îți disecă vorbele, le analizează, le aleg cu un fel de viclenie. Vrei, cauți, cîntărești expresia care crezi că și-ar atinge ținta și m-ar aduce mai repede frîntă și uimită la picioarele tale. Îți confecționezi poezia, gesturile, deși citesc în adîncul tău oarecare sinceritate a sentimentelor. Și astea toate pe cînd în paralel îți zboară gîndul la cercetările tale științifice.

BRADU: Te îndoiești de sinceritatea simțirii mele? Te îndoiești. Este adevărat că gîndul... Dar cine-și poate stăpîni gîndul, gîndurile... Cînd lucrez mă adun, mă concentrez.

SABINA: Și de ce nu faci așa cînd ești lîngă mine?

BRADU: Lîngă tine, trebuie să înțelegi... opreliștile pe care mi le impun... nu judec limpede...

SABINA: ...și de aceea constați că am gîtul mai slab decît al... uneia..., picioarele mai lungi decît ale... alteia..., sînii... ei. da. sînii mei sînt așa cum sînt, de ce să-i compari cu ai... alteia, cînd știi că ar putea fi în defavoarea mea... Ți-e mintea plină ca un repertoar cu toate femeile pe care..., dar mi-e penibil să-ți spun.

BRADU *(jenat)*: Draga mea... divaghezi...

SABINA: De loc, ai măcar atîta onestitate să-ți recunoști vina, reflexiile tale interioare.

BRADU *(uluit)*: Vina... reflexiile mele interioare... ce sclavie... mi se întunecă mintea *(Se răsucește și cade. Schimb de reflectoare, alb pe Sabina, verde pe Bradu.)*

SABINA *(se șterge la ochi)*: Da, într-adevăr, amețitor, am avut cîteva clipe în care retrăind acea priveliște de piatră adîncă parcă m-am pierdut... *(În extaz.)* Sublimă...

BRADU: Sublimă... Da, am crezut că poți fi sublimă, pură, deși ești femeie... că nimic din preocupările cărnii nu-ți poate întina nici măcar visele... Somnul tău populat de scene grotești... în care partenerul nu sînt eu, nici măcar fostul tău prieten, este un „bărbat sinteză", cu care ne înșeli pe toți... vreau să spun pe toți bărbații existenți, și în primul rînd pe mine.

SABINA (*scandalizată*) : Oribil. Cum îndrăznești să-mi vorbești așa ? Tu ? Cruzime gratuită ! Ce ți-am făcut ?

BRADU : Ce mi-ai făcut ? Adevărat ! Practic nimic, dar am dreptul să te fi dorit altfel decît cum ești în străfundurile tale reale.

SABINA (*pe gînduri*) : Dacă ne-am construi singuri, dacă am fi creatorii puri ai propriilor noastre ființe, sigur, m-aș fi realizat așa cum dorești tu... fără refulări, fără să te fi cunoscut măcar... Dar tu singur spui că tîrîm după noi tot șirul de înaintași imperfecți. Dacă am fi măcar... Proximalul...

BRADU : Proximalul. Și de el voiam să-ți vorbesc... (*Amîndoi sînt luminați acum de reflectoare verzi și parcă ațipesc sau parcă ar fi concentrați în propriile lor gînduri, în timp ce în scena paralelă intră în lumină Prox.*)

PROX : Ea vorbește de mine... De mine, în sfîrșit... dar nu ! Nu, așa nu se poate. N-am să ajung niciodată să-i dezunesc... să-i degravific, creînd o forță inversă. Sugerările mele, adevărurile mele alternante funcționează numai cîteva clipe. Nu se întipăresc în substanța lor cerebrală de loc. Ce carne, ce carne ! Parcă lucrez cu humă !... Oricum, „termitele" astea terestre n-au reală decît o forță : radiațiile pe care ei le numesc *iubire* și care mi-au alterat și mie personalitatea. (*Ton de batjocură.*) Niște emanații care îi satelizează doi cîte doi, uneori chiar mai mulți, în virtutea unei atracții gravitaționale destul de instabilă, raportată la timpul cosmic, dar destul de puternică în... momentul critic..., cum l-aș numi eu. (*Lumină albă.*) Hei, prieteni !

BRADU (*trezindu-se*) : Da... Unde eram ?

SABINA : Unde eram ?

PROX : Erați undeva pe niște mușuroaie de pămînt, de unde se pare că v-au rămas niște engrame, niște amintiri de oarecare valoare literară, dar cu circulație strict personală

BRADU }
SABINA } Retezatul !

PROX : Da, Retezatul.

BRADU : Nu, nu eram în Retezat. Discutam despre el.

PROX : *A discuta despre* ar putea să însemne de fapt *a fi în*. Stabiliți mereu rapoarte prea mărunte de timp și de spațiu.

BRADU : Știm noi... Ni se pare mai exact, mai real, mai științific... cum ne exprimăm noi.

PROX : Sînteţi de un milion de ani pe pămînt. Vorbiţi despre un drum făcut acum cîteva luni sau ani de-ai voştri. Raportaţi la acest milion să vedeţi că, din punctul meu de vedere, de fapt aţi putea foarte bine să fiţi în locul despre care discutaţi şi de care nu vă separă decît o infimă trecere de timp... şi un decor...

SABINA : Bine, dar sîntem aici. Şi ce e mai bizar este că parcă mi-a defilat şi un coşmar prin minte. Nu mai ştiu ce...

BRADU : Aş vrea să precizez că noi, pămîntenii, trebuie să raportăm trăirile noastre la timpul pămîntean, la propria noastră existenţă...

PROX *(uşor ironic)* : Ai dreptate... Şi ea atît de efemeră !

BRADU : Efemer, cînd vorbeşti de viaţa omului, este un cuvînt bogat. Oricît de scurt, omul trăieşte... trăieşte intens, întreţesîndu-şi viaţa cu viaţa lumii... devenind el însuşi o lume...

PROX : Prezumţioşi ! Fiecare se crede o lume... Vorbiţi chiar de cucerirea Cosmosului...

SABINA : Retezatul „acela" era numai al nostru.

PROX *(reflectînd)* : Retezatul acela este numai al vostru pe cît este şi Cosmosul cucerire a voastră... V-aţi desprins prea puţin de gravitaţie...

BRADU : Ironizezi... Dar singur spui marele cuvînt : *ne-am desprins*. Puţin lucru este să nu mai fii piatra care se întoarce după cîteva clipe inertă spre pămîntul de pe care a fost aruncată ?

PROX *(puţin descumpănit)* : Într-o măsură... ai dreptate. Dar mai aveţi pînă să cuceriţi Cosmosul, pînă să spargeţi şi să împingeţi limita existenţei voastre scurte. Visul vostru a fost să parcurgeţi *(Caustic.)*... Cu retur, o secundă şi ceva lumină... adică distanţa pînă la acel satelit mărunt, Luna, care pînă nu de mult era calul de bătaie al poeţilor şi poezia îndrăgostiţilor tereştri. Şi eu care, venind de la patru ani-lumină, nu mă simt decît un mic călător... un funcţionar plecat în delegaţie, cum aţi zice voi, dar ascultînd de lege.

BRADU : Legea...

PROX : Da, Legea cunoaşterii bipolare. Răsfrîntă în afară, spre polul cosmic, în materia cosmică, ea trebuie să meargă pînă la limitele extreme ale percepţiei noastre, amplificată cu orice mijloace... Răsfrîntă înăuntru, spre polul eului, cunoaşterea trebuie să ajungă acolo unde prăpastia din noi

înșine devine de nepătruns, se îngemănează și se confundă cu nepătrunsul cosmic. Atît. E rațiunea noastră de a fi. De altfel, fiind o lege a galaxiei, ar trebui să fie și a voastră.

BRADU : În folosul cui ? Presimt în spatele acestei cunoașteri avide un munte de egoism arid. Un gol, o lipsă de elan generos... o gheață.

PROX : Privire îngustă... terestră.

BRADU : Se poate, dar sforțarea unei seminții de a-și seca simțirea, de a o spulbera, pe mine, omul, mă întristează... Care-i adevăratul sens : al vostru, gigantic și sterp, sau al nostru, mărunt, dar cald, uman... Mă iartă dacă sună a laudă...

PROX *(cu o sforțare, luptă interior să reziste dorinței de a ceda) :* Așa ar putea fi... *(logic)* dar cunoașterea e legea noastră. Dincolo de ea... slăbiciune... deșertăciune...

BRADU : Dar voi... în fond... ați folosit știința cunoașterii ca să vă secătuiți, să vă sterilizați de iubire... Noi punem în lucrul nostru iubire, cu toate nuanțele ei...

PROX *(același) :* Amorul... uneori subterfugiu al naturii... un fel de minciună, pînă la urmă. Adevărul este scopul suprem.

BRADU : Și nu vă înlănțuie această lege dincolo de nevoile voastre ?

PROX : Pe voi vă înlănțuie prea ades minciuna...

BRADU : Unele adevăruri sînt aidoma luminii care orbește. Ochiul nostru n-o îndură. Mintea noastră nu le înțelege... le deformează, le preface fără vrere în minciună. Unele așa-zise minciuni, însă, pot ascunde idealuri neîmplinite, transfigurează prozaicul, hrănesc nevoia de frumos, care la noi e mai înrobitoare decît cea de exact... Adevărul vostru îmi pare atît de inuman. Atîtea suferințe...

PROX : Suferința voastră ? Distrugere de valori învechite, de care vi se agață mintea...

SABINA *(pe gînduri) :* Distrugere de valori vechi, de care se agață mintea... *(Brusc.)* Bradule, ne așteaptă Grig... Hai la lumină ! *(Ies.)*

SCENA A 10-A

PROX *(reflectînd) :* Fascinați de lumină... În adîncimea acestei meschine scoarțe a pămîntului arde încă un foc... Este oare forța care mă înfruntă și mă clatină ?... Globul ăsta terestru nu s-a răcit destul... Iar în mine s-a întîmplat o rup-

tură... Nu mai sînt eu... Sînt făcut să fiu străin chiar și de sfărîmarea din mine... Oamenii... Îmi sînt dragi oamenii... de neiertat... de neiertat cît de dragi îmi pot fi... *(Intră robotul.)*

SCENA A 11-A

Prox și Robot

ROBOT : Proxima Centauri cheamă ! Proxima cheamă pe A X 403... Proxima trimis...
PROX *(neliniștit, cu teamă)* : Transmis ?
ROBOT *(corectîndu-l)* : Proxima *trimis* : A X 403 pleacă.
PROX *(trist)* : Pleacă... Nu era timpul...
ROBOT : Proxima cheamă la ordine...
PROX *(ca pentru sine)* : La ordine... Care ordine biruie ? Cea dinlăuntrul meu... sau cea din afara lor ?
ROBOT *(implacabil)* : Proxima trimis : A X 403 pleacă. *(Zgomot de navă cosmică — muzică adecvată, de pildă, din „Simfonia fantastică" de Berlioz.)*
PROX *(smulgîndu-se, reținut)* : Să mergem.
ROBOT : Robotom stă.
PROX *(vag surprins)* : Rămîi ?
ROBOT : Robotom defect.
PROX *(după o vreme de reflexie)* : Defect... Da... Ești înțelept. Pentru ei, *eu, așa,* sînt inutil aici... Tu, *așa*... ești inutil acolo... Te las oamenilor... Vinovat de iubire, plec. Te las Sabinei.
ROBOT : Proxima cheamă... Timpul prețios.
PROX : Timpul prețios... *(Plecînd.)* Prețul timpului... Timpul se contractă... Clipa... doar clipa... *(Iese prin fundul peșterii, pe unde a intrat la începutul piesei, nu pe unde s-a făcut circulația pînă acum. De-abia se aude.)*... doar clipa e de preț.

SCENA A 12-A

Un moment robotul rămîne singur, agitat

ROBOT : Sartorin... Sartorin cariopedan...
(Intră Sabina.)
ROBOT : Discern... asimptotic alerg... discern...
SABINA : Cu cine stai de vorbă, Robo ?

ROBOT : Prelucrăți din informație aberantă. *Isolda — Heloisa — Julietta... BEATRICE... Cleopatra — Messalina — Lucreția Borgia.*

SABINA : Uite ce efect de simetrie cibernetică ! Beatrice, iubita visată de Dante, în axa de simetrie.

ROBOT : Sinteza interferenței de informații contradictorii egal Sabina.

SABINA : Dar numele meu ce caută aici ?

ROBOT : Rezonanță — polarizare — sinteză.

SABINA : Nu ești prea clar.

ROBOT : Femeie.

SABINA : Bun, înțeleg, da, sînt femeie.

ROBOT : Iubire.

SABINA : Aaa, ia te uită ! Cine ți-a codificat povestea asta ?

ROBOT : Recepție. Integrală de A X 403... derivată de Terra.

SABINA : Păi asta ar fi Proxi și poate... Bradu !

ROBOT : Proxi plus Bradu, plus robotomul. Eu toți

SABINA : Ce spui ? Interesant.

ROBOT : Direcția normalei, efort unitar, flux de forțe. Noi. Eu.

SABINA : Ascultă, Robo, ești vorbăreț azi, nu poți să emiți într-o limbă pe înțelesul meu ?

ROBOT : Eforturile unitare tangențiale... lunecare specifică... Tu.

SABINA : Eu ? Lunecare specifică ? Lasă mecanica, fiindcă nu pricep o iotă. Ba am și impresia că devii impertinent.

ROBOT : Momentul complex : tensiune, compresie, forfecare, încovoiere, răsucire. Greu. Lunecare spre minus infinit.

SABINA : Toate solicitările mecanice sînt în tine. Ce ți se întîmplă, Robo ? *(Se apropie de el și îl bate prietenește pe carcasă.)* Hai, Robo, spune altfel ce ți se întîmplă ?

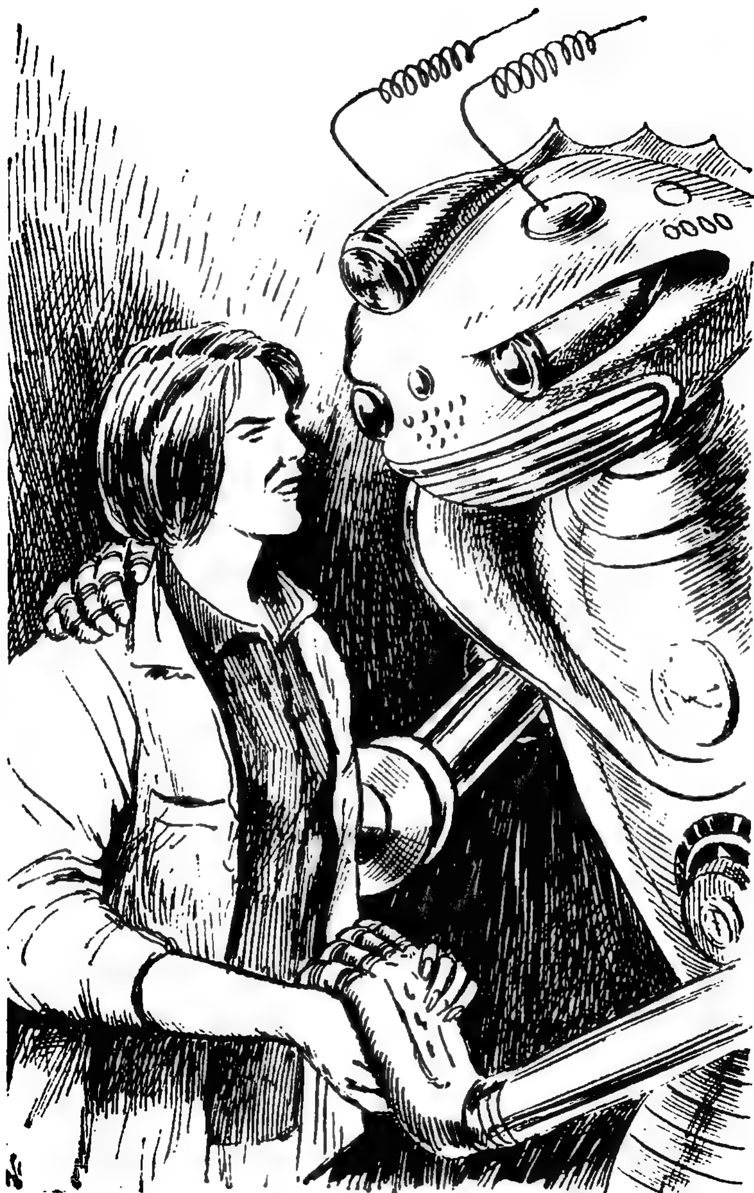
ROBOT : Furtuni. Furtuni electronice imense, X la puterea N baleiază circuite afective. Ecuația simplex : $X+Y=1$.

SABINA : Robo, înțeleg că materia ta suferă... Spune-mi, Robo, de ce. Spune-mi altfel...

ROBOT *(se aude un declic)* : În copacii de ieri, goi și răsturnați în cer... crescuți din mine cel culcat pe lut... nu cădea ploaia...

SABINA *(uimită)* : Aaah ! Și azi, Robo... azi ?

ROBOT : Fibra mea se apără de tine vibrînd. În oscilații înmiite pe clipă te pierd și te am... Încordările cîntă...

SABINA : Frumos, Robo ! Biata mașină... e în stare de poezie mai mult decît ființele... fie ele și cosmice.

ROBOT : Se spintecă imagini la-ntîmplare.
Aștepți un semn. Nu vine. Da. Nu vine.
Se zbate totul, tot fugind de lanțuri
Și tace noaptea apăsînd sălbatic
Pe liniștea cuprinsă din nimic.

SABINA : Nu înțeleg. Simt însă. Pătrunde în chiar formula frămîntării mele...

ROBOT : Tu taci. Sau poate umbra mea te sfîșie cu viscolu-n genunchi ?

SABINA : Robo, dragule, parcă ai avea inimă... ca mine.

ROBOT : O inimă aduce o bătaie și răspunde cu o sută... O alta ascultă ropotul cald și întoarce o grindină...

SABINA : O grindină ? Nu întoarce nimic ! *(Cu regret.)* Sau da, o grindină...

ROBOT : Mona Lisa nu-i decît o pînză, pe care s-a răsturnat femeia din ochiul leonardic.

SABINA *(cu regret)* : Da, atît sîntem pentru ochiul lor...

ROBOT : Doar pămîntul e cinstit, cînd fulgerat cu un fruct reflectă un arbore.

SABINA : De unde, unde este omul pur ? Omul... *(Reflectînd.)* Robotul... poate...

ROBOT : Sabina, unde-i iarba fiarelor ?
Sub gratiile-ntinse — întemnițatul gînd
În matca mea adîncă, zbătute înțelesuri
Ca într-un pîntec rodnic și ca-ntr-un bărăgan...

SABINA : Ce vrei să spui ? Doamne ! Ce vrei ? Mi-e teamă...

ROBOT *(insinuant)* : Sabina, unde-i iarba fiarelor ?

SABINA : Robo ! De ce nu ești viu ! De ce nu ești de carne, de humă și de sînge ?

ROBOT : Sînt mut ca un simun turtit pe dune...
Sînt sterp de miezul vorbei...

SABINA : Cîtă suferință reținută... Se poate oare ? Într-o mașină ? Cum simt ca el !

ROBOT *(se îndreaptă spre ea)* : De ce taci, umbră, cînd ești numai a mea. Numai a mea, profil răzvrătit...

SABINA *(speriată)* : Nu, Robo ! Nu ! Nu rupe vraja...

ROBO : De ce taci, sevă ? *(Mai face un pas spre ea.)*

SABINA *(mai speriată)* : Nu, Robo ! Nu. *(Robotul se oprește, face un pas înapoi.)* Ah, Doamne ! *(Face un pas spre el.)* Sînt nebună...

ROBOT *(de pe loc)*: Apa mea e vîscoasă. Viforul meu adie. Umbra spartă a ciulinilor goniți, fiindcă fugi, mă rostogolesc în vînt, rotund și despicat de ghimpii-ntorși în mine. *(Se prăbușește încet.)*

SABINA : Robo ! Robo !

SCENA A 13-A

Sabina

SABINA : De ce ? De ce nici unul dintre ei nu mi-a vorbit ca el ? Dar el... el a simțit ?... Și ei... ei care simt și tînjesc poate de o sete lăuntrică, devorați de fuga timpului, iubesc abstract iubirea sau o pun cu toată energia, tot elanul, într-o operă aridă, științifică. Toată fantezia, toată cunoașterea... în zămislirea unei mașini... Pentru noi, pentru noi nu păstrează decît... firimituri... momente de atenție distrată, mîngîieri fugare... vorbe. Ei..., demiurgii, ei, creatorii, își transleză inima într-un robot... Robo ! Robo, de ce să caut inima lor în tine ? De ce Robo ? De ce ?... *(Pauză de cîteva zeci de secunde.)*

SCENA A 14-A

Sabina, Bradu, Robotul căzut

BRADU *(intrînd)*: Astronava, Sabina... Ce-a fost aici ? Unde alerga el în zare ?

SABINA *(voce albă)*: Cine ?... Nu știu... Coșmarul... Lasă, Bradule...

BRADU *(arată către Robot)*: Și el ?

SABINA : ...Robo ?

SCENA A 15-A

Aceiași plus Grig

GRIG : Sabina ! Nava fotonică ! *(Vede robotul căzut.)* Ce-i cu el ?... *(Exclamă.)* Firul de proxaniu !

SABINA *(voce albă)*: Nu știu...

GRIG *(îngrijorat)*: Și Proxi ? Unde se ducea Proxi ?

SABINA : Nu știu... lasă, Grig... Haidem !

ROBOT : Sartorin... Sartorin cario pedan...
În copacii de ieri nu cădea ploaia... Sartorin... *(Vocea i se stinge.)*

GRIG *(amestecîndu-și răspunsul cu vorbele robotului, aplecat asupra lui)*: Măi, Robo, măi, firul de proxaniu... prietene.

CORTINA

POȘTA REDACȚIEI

ALEXANDRU MILOIU (str. Armata Roșie nr. 20, et. I, ap. 7, Oradea, județul Bihor) este abonat al revistei „Știință și tehnică" și al colecției noastre. Fratele său, în timp ce și-a îndeplinit stagiul militar, a cumpărat și el colecția de la numărul 339 pînă la 381. Acum au în plus 43 de fascicule pe care le pun la dispoziția celor interesați.

MITICĂ DUMITRU (str. Aurel Ciurea nr. 16, sector 6, of. p. 27 București, tel. 31.79.66) are circa 200 de broșuri din colecție și dorește să și-o completeze. În schimb, oferă numerele duble pe care le are: 60, 63—66. 80—81, 314—315, 349, 370, precum și 50 de numere din revista „Știință și tehnică" (în special din ultimii doi ani) și 50 de numere din „Sport și tehnică" (din iulie 1967).

DORIN MANZAT (str. Victoriei nr. 14, Dej, județul Cluj) îi mai lipsesc 24 de numere ale colecției, iar cele pe care le are în plus sînt: 3—17, 19—27, 30—31, 33—35, 38—39, 42—43, 50—51, 55, 68—70, 79, 88—89, 174, 321, 242—244, 261—263, 301—302, 316—319, 324, 334—336, 339—345, 348, iar numerele 8—10, 12—13 și 263 le are în triplu exemplar.

IONESCU GICU (str. Gen. Macarovici nr. 5, București, sector VI, tel. 71. 36. 47), deoarece are toate numerele în dublu exemplar, oferă pe unul dintre ele amatorilor.

GOREA NICOLAE (str. Aleea Barajul Dunării nr. 1, Bl. M 35, Sc. 4, et. 10, ap. 173, cartierul Balta Albă, București, sectorul 4) oferă broșurile de la 1 la 127.

ATTILA ELEKES (str. Avram Iancu nr. 4, Bl. H 3, sc. C ap. 54, Hunedoara) solicită numerele 140—217 și oferă broșurile 317, 320, 361, 371.

IOAN GH. HODOBOC (Școala generală nr. 2, Solca, comuna Oniceni, județul Neamț) oferă numerele pe care le are în plus: 295, 362—365 și le comunică amatorilor informația că la Anticariatul municipiului Timișoara se găsesc numere vechi ale colecției.

Dezlegarea careului din numărul 389

1. NEWTON — PETRU ; 2. ARABI — VALIER ; 3. SAN — EPISTOLA; 4. S — HERON — ALUN ; 5. ABUR — LAS — KAI ; 6. UA — ECO — ACO — U ; 7. LASA — AGAVA ; 8. GOL — PETERSON ; 9. RN — ROGET — KRA ; 10. A — SATELIȚI — V ; 11. ETAJE — E — A — TA ; 12. CUBA — N — ARMA ; 13. UR — HOEFFT — RO ; 14. SERINGAPATAM.

Dezlegarea careului din numărul 390

1) TEO CELAN — LOVE ; 2) MORALES — ANMAR ; 3) LABIRINT — NSO ; 4) W — CAZ — REINITZ ; 5) EL — NAI — ULEA — I ; 6) ROMA — FIRAV — DU ; 7) T — O — SOLO — ELIN ; 8) HOLMES — NARARE ; 9) EM — EA — HAMSII ; 10) R — SN — PILOT — JE ; 11) BETA — L — ROBOT ; 12) PIRAMIDA — NORA ; 13) ANALIZE — MEDIC.

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Citiți publicațiile noastre:

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
MARTIE 1971
PREȚUL 1 LEU 41007